

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

2

betreft
Wijziging model RvO voor de
raad en model
Commissieverordening

ons kenmerk
ECLBR/U201600958
Lbr. 16/051

datum
29 juni 2016

Samenvatting

Deze brief betreft de eerste update van het 'Model Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2014' en de 'Model Verordening op de raadscommissies 2014'. In hoofdzaak ziet deze op enkele kleine aanpassingen die zijn ingegeven door recente wijzigingen van de Gemeentewet, welke 1 februari 2016 in werking zijn getreden. Van het moment wordt ook gebruik gemaakt om enkele andere wijzigingen en verbeteringen door te voeren. Daarnaast belichten we in deze ledenbrief diverse andere wijzigingen van de Gemeentewet.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 2
betreft Wijziging model RvO voor de raad en model Commissieverordening	ons kenmerk ECLBR/U201600958 Lbr. 16/051	datum 29 juni 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Voor u ligt de ledenbrief bij de eerste update van het 'Model Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2014' en de 'Model Verordening op de raadscommissies 2014'. Het betreft in hoofdzaak enkele kleine aanpassingen die zijn ingegeven door recente wijzigingen van de Gemeentewet, welke 1 februari 2016 in werking zijn getreden. Van het moment wordt ook gebruik gemaakt om enkele andere wijzigingen en verbeteringen door te voeren. Daarnaast belichten we in deze ledenbrief diverse andere wijzigingen van de Gemeentewet. Voor een uitvoeriger toelichting wat betreft dat laatste verwijzen wij naar de [circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 9 december 2015](#).

Als bijlagen bij deze ledenbrief hebben we een modelraadsvoordracht (bijlage 1) en modelraadsbesluit (bijlage 2) bijgevoegd ten behoeve van een eenvoudige doorvoering van de aanpassingen. Beide zijn opgesteld overeenkomstig Igr 86 van de [100 Ideeën voor de gemeentelijke regelgever](#).

1. Wijzigingen Model Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2014

Stemvolgorde (sub)amendementen en moties (artikel 19, vierde lid)

Soms kan een motie dermate zwaar wegen voor een fractie dat de steun voor het gehele voorstel hiervan afhangt. Dan is het nuttig als de raad – in de praktijk op voorstel van de betreffende fractie – kan besluiten om van de voorgeschreven stemvolgorde af te wijken. Die mogelijkheid is gecreëerd.

Stemming over personen (artikel 20)

Met de aanpassing van de artikelen 35, eerste lid, en 49 van de Gemeentewet scheidt de wetgever duidelijkheid over een punt dat in het verleden wel aanleiding gaf tot discussie: artikel 31 van de Gemeentewet is van toepassing op de benoeming van wethouders en op de stemming over het ontslag van een wethouder in het geval een motie van wantrouwen niet tot onmiddellijk aftreden leidt. Dat betekent dat deze stemming schriftelijk en geheim plaatsvindt. Dit verandert niets aan het feit dat het gaat om een vrije stemming, waarin raadsleden die kandidaat zijn voor het wethouderschap kunnen meestemmen over de eigen benoeming. Een en ander leidt niet tot aanpassing van het artikel 20 zelf, wel tot aanpassing van de toelichting daarbij.

Rol college bij initiatiefvoorstellen (artikel 30)

Uit het nieuw aan de Gemeentewet toegevoegde vierde lid van artikel 147a volgt dat de gemeenteraad geen besluit mag nemen over een initiatiefvoorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen. Uiteraard moet het college daarvoor een redelijke termijn krijgen.

Aanpassing en verbeteringen toelichting

Uiteraard is de toelichting bij de artikelen 19 en 30 gezien bovenstaande wijzigingen aangepast. Daarnaast is er een kleine verbetering doorgevoerd in de toelichting bij artikel 1.

2. Wijzigingen Model Verordening op de raadscommissies 2014

Samenstelling raadscommissie (artikel 4, derde lid)

De verwijzing naar artikel 15 van de Gemeentewet ('verboden handelingen') is geschrapt. Dit omdat het enerzijds veel te ver lijkt gaan ten aanzien van commissieleden die niet ook raadslid zijn en anderzijds omdat er een taak bij gedeputeerde staten belegd werd (verlenen ontheffing) zonder dat gemeenten daar een expliciete grondslag voor hebben.

Daarnaast is de facultatieve volzin waarmee bepaald kon worden dat niet-raadsleden enkel zitting konden nemen in een raadscommissie als zij tijdens de laatste raadsverkiezingen op de kandidatenlijst van de desbetreffende fractie of een kandidatenlijst hadden gestaan geschrapt. Een dergelijke beperking lijkt voor de praktijk van weinig toegevoegde waarde. Dit laat onverlet dat gemeenten een bepaling met dergelijke strekking desgewenst wel kunnen opnemen.

Aanpassing toelichting

Uiteraard is de toelichting bij het artikel 4, derde lid, gezien bovenstaande wijzigingen aangepast. Daarnaast is er een toelichting bij artikel 4, vijfde lid, toegevoegd. Daar wordt ook opgemerkt dat het voorstel van de regering om het voorzitterschap van raadscommissies mogelijk te maken voor niet-raadsleden het niet heeft gehaald in de Tweede Kamer. De voorzitter van een raadscommissie moet nog steeds een raadslid zijn.

3. Overzicht (overige) aanpassingen van de Gemeentewet

Ondertekening raadsstukken (artikel 32a, tweede lid)

De gemeenteraad kan de burgemeester toestaan om de ondertekening van raadsstukken aan de griffier of griffieambtenaren op te dragen. In dat geval blijft medeondertekening door de griffier achterwege.

Vrijwillig ontslag met onmiddellijke ingang (artikel 43, tweede lid)

Nieuw in de wet is dat een wethouder die meent dat de omstandigheden daartoe aanleiding geven met onmiddellijke ingang ontslag kan nemen. Voorheen gold dat vrijwillig ontslag een maand later inging of zoveel eerder als een opvolger was gevonden. Onmiddellijk ontslag was slechts mogelijk na een motie van wantrouwen.

Rol wethouders (de artikelen 61, tweede lid, en 61a, vierde lid)

Er veranderen een aantal zaken rond de (her)benoeming van de burgemeester. Met name de wethouders hebben een versterkte rol. Zij kunnen bijvoorbeeld bedenkingen kenbaar maken en kunnen als adviseur worden toegevoegd aan de vertrouwenscommissie bij herbenoeming. Over dit onderwerp volgt nog een afzonderlijke circulaire van de minister van BZK.

Stemming (artikel 61c, derde lid)

Net zoals bij artikel 35 van de Gemeentewet wordt hier duidelijkheid gegeven op een punt dat nog wel eens aanleiding gaf tot discussie: op de stemming over de aanbeveling tot benoeming is artikel 31 van de Gemeentewet van toepassing.

Commissaris van de Koning als Rijksorgaan (de artikelen 65, 69, 71, 72, 78 en 81bis)

De commissaris van de Koning heeft uiteraard provinciale taken, maar hij voert ook taken uit als Rijksorgaan. De Gemeentewet is nu zo aangepast dat een aantal taken die de commissaris formeel als provinciaal orgaan uitvoerde nu als Rijkstaak gelden. Daarmee wordt invulling gegeven aan de al langer levende gedachte dat het bij deze specifieke taken logischer is dat de commissaris die taken verricht vanuit zijn taak als Rijksorgaan dan dat hij daarbij als provinciaal orgaan optreedt.

Woonplaatsvereiste en huisvestingsvoorzieningen burgemeester (artikel 71, derde lid)

Nieuw is dat de commissaris van de Koning een ontheffing van het woonplaatsvereiste bij bijzondere omstandigheden tweemaal met maximaal een jaar kan verlengen. Daarbij hoort de commissaris de gemeenteraad. Over de gevolgen voor de rechtspositie van burgemeesters en wethouders is op 18 februari 2016 een aparte [circulaire](#) verschenen.

Waarnemend burgemeester (artikel 80)

Met deze wetwijziging gelden het vereiste van Nederlanderschap (artikel 63 van de Gemeentewet) en de regeling inzake nevenfuncties nu ook voor de waarnemend burgemeester.

Bezwaar- en klachtcommissie (artikel 84, tweede lid)

Het is niet langer toegestaan dat raadsleden zitting nemen in een commissie die adviseert over bezwaarschriften of klachten, tenzij het gaat om een commissie die alleen adviseert over bezwaren tegen raadsbesluiten of over klachten die tegen de gemeenteraad zijn gericht.

Verordening rechtspositie gemeentelijke ambtsdragers (artikel 99)

Voordelen die in het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden zijn geregeld, hoeven door deze wijziging van de Gemeentewet niet langer ook in de verordening te worden vastgelegd, tenzij het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden nadere regeling voorschrijft.

Goedkeuring deelneming in privaatrechtelijke rechtsvorm (artikel 160, derde lid)

Oprichting van of deelneming in een privaatrechtelijke rechtsvorm is een bevoegdheid van het college. Het college moet daarover een ontwerpbesluit aan de raad voorleggen, zodat de raad wensen en bedenkingen naar voren kan brengen. Voor deze aanpassing van de Gemeentewet gold dat gedeputeerde staten goedkeuring over het definitieve besluit moesten geven. Deze verplichte goedkeuring is komen te vervallen.

Over de keuze tussen privaatrechtelijke en publiekrechtelijke taakbehartiging is in opdracht van het ministerie van BZK een handreiking ontwikkeld: "[Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden. Afwegingskader voor de keuze tussen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vormgeving](#)".

Burgerjaarverslag (artikel 170, tweede lid)

Op veler verzoek is de verplichting om een burgerjaarverslag uit te brengen geschrapt. Het is nu aan de burgemeester om te bepalen of en hoe hierin wordt voorzien.

Bestuurlijke integriteit (artikel 170, tweede lid, van de Gemeentewet en artikel 182 van de Provinciewet)

De burgemeester heeft als onderdeel van zijn algemene taak een zorgplicht als het gaat om het bewaken van de bestuurlijke integriteit. Die zorgplicht is nu vastgelegd in artikel 170, tweede lid, van de Gemeentewet.

Nieuw is ook dat de commissaris van de Koning kan bemiddelen en adviseren als de bestuurlijke verhoudingen in een gemeente zijn verstoord of de bestuurlijke integriteit in het geding is (artikel 182 van de Provinciewet).

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Model raadsvoordracht wijziging Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad en Verordening op de raadscommissies

Leeswijzer modelbepalingen

- [termijn] of [...] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel I, onder B, bij artikel 30, tweede lid, nieuwe tekst.
- [iets] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel II bij artikel 4, eerste lid, laatste zinsnede.
- [iets OF iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel II bij artikel 4, vijfde lid.

In de 'bestaande tekst' zijn de woorden en leestekens waaraan iets verandert *cursief* gezet én – als het facultatieve onderdelen betreft, welke tussen blokhaken ('[') staan - onderstreept . In de 'nieuwe tekst' zijn de nieuwe woorden en leestekens **vet** gedrukt.

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van [... (bijvoorbeeld het presidium of het college van burgemeester en wethouders)] van [datum en nummer];
gelet op de artikelen 16 en 82, eerste lid, van de Gemeentewet;
gezien het advies van [naam commissie];
besluit:

Artikel I

De [citeertitel Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad] wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 19 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 19. Volgorde stemming over amendementen en moties</p> <p>1. Als een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd en vervolgens over het voorstel zoals het dan luidt in zijn geheel.</p> <p>2. Als een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement waarop dat betrekking heeft.</p> <p>3. Als meerdere amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, wordt, onverminderd het eerste en tweede lid, eerst over het meest verstrekkende amendement of subamendement gestemd.</p> <p>4. Als aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de</p>	<p>Artikel 19. Volgorde stemming over amendementen en moties</p> <p>1. Als een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd en vervolgens over het voorstel zoals het dan luidt in zijn geheel.</p> <p>2. Als een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement waarop dat betrekking heeft.</p> <p>3. Als meerdere amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, wordt, onverminderd het eerste en tweede lid, eerst over het meest verstrekkende amendement of subamendement gestemd.</p> <p>4. Als aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de</p>

motie.	motie. De raad kan besluiten van deze volgorde af te wijken.
--------	---

B

Artikel 30 wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 30. Initiatiefvoorstel</p> <p>1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter.</p> <p>2. <i>Deze voorstellen worden op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dat geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.</i></p>	<p>Artikel 30. Initiatiefvoorstel</p> <p>1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter. Deze brengt een ingediend voorstel zo spoedig mogelijk ter kennis van het college.</p> <p>2. Het college kan binnen [termijn] nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.</p> <p>3. Een voorstel wordt nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in het tweede lid gestelde termijn is verlopen op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dat geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.</p>

Artikel II

Artikel 4 van de [citeertitel Verordening op de raadscommissies] wordt gewijzigd als volgt:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
<p>Artikel 4. Samenstelling; benoeming commissievoorzitter</p> <p>1. Een raadscommissie bestaat uit ten minste [...] en maximaal [...] commissieleden per fractie[, <i>naar evenredigheid van het aantal zetels in de raad</i>].</p> <p>2. De commissieleden worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.</p> <p>3. Zowel raadsleden als niet-raadsleden kunnen lid zijn. De artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die</p>	<p>Artikel 4. Samenstelling; benoeming commissievoorzitter</p> <p>1. Een raadscommissie bestaat uit ten minste [...] en maximaal [...] commissieleden per fractie[, <i>naar evenredigheid van het aantal zetels in de raad</i>].</p> <p>2. De commissieleden worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.</p> <p>3. Zowel raadsleden als niet-raadsleden kunnen lid zijn. De artikelen 10, 11, 12 en 13 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die</p>

den die geen raadslid zijn. [Deze commissieleden hebben daarnaast tijdens de laatste raadsverkiezingen op [de kandidatenlijst van de desbetreffende fractie **OF** een kandidatenlijst] gestaan.]

4. De raad benoemt op voordracht van de fracties voor iedere raadscommissie ten minste één plaatsvervangend lid per fractie, die bij afwezigheid van een commissielid zitting heeft in de betreffende raadscommissie.

5. [De raad benoemt de commissievoorzitters. **OF** Een raadscommissie benoemt haar commissievoorzitter.]

geen raadslid zijn.

4. De raad benoemt op voordracht van de fracties voor iedere raadscommissie ten minste één plaatsvervangend lid per fractie, die bij afwezigheid van een commissielid zitting heeft in de betreffende raadscommissie.

5. [De raad benoemt de commissievoorzitters. **OF** Een raadscommissie benoemt haar commissievoorzitter.]

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op **[datum]**.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van **[datum]**.

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting

Artikelsgewijs

Artikel I

A

Soms kan een motie dermate zwaar wegen voor een fractie dat de steun voor het gehele voorstel hiervan afhangt. Dan is het nuttig als de raad – in de praktijk op voorstel van de betreffende fractie – kan besluiten om van de voorgeschreven stemvolgorde af te wijken. Die mogelijkheid is gecreëerd.

B

Uit het nieuw aan de Gemeentewet toegevoegde vierde lid van artikel 147a volgt dat de gemeenteraad geen besluit mag nemen over een initiatiefvoorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen. Uiteraard moet het college daarvoor een redelijke termijn krijgen.

Artikel II

De verwijzing naar artikel 15 van de Gemeentewet ('verboden handelingen') is geschrapt. Dit omdat het enerzijds te ver lijkt gaan ten aanzien van commissieleden die niet ook raadslid zijn en anderzijds omdat er een taak bij gedeputeerde staten belegd werd (verlenen onthefing) zonder dat gemeenten daar een expliciete grondslag voor hebben.

*[Daarnaast is de regel geschrapt dat niet-raadsleden enkel zitting kunnen nemen in een raadscommissie als zij tijdens de laatste raadsverkiezingen op [de kandidatenlijst van de desbetreffende fractie **OF** een kandidatenlijst] hadden gestaan. Een dergelijke beperking lijkt voor de praktijk van weinig toegevoegde waarde.]*

Leeswijzer modelbepalingen

- [termijn] of [...] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel I, onder B, bij artikel 30, tweede lid, nieuwe tekst.
- [iets] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel II bij artikel 4, eerste lid, laatste zinsnede.
- [iets **OF** iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel II bij artikel 4, vijfde lid.

Model raadsbesluit wijziging Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad en Verordening op de raadscommissies

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van [...] (bijvoorbeeld het presidium of het college van burgemeester en wethouders)
van [datum en nummer];
gelet op de artikelen 16 en 82, eerste lid, van de Gemeentewet;
gezien het advies van [naam commissie];
besluit:

Artikel I

De [citeertitel Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad] wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 19 komt te luiden:

Artikel 19. Volgorde stemming over amendementen en moties

1. Als een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd en vervolgens over het voorstel zoals het dan luidt in zijn geheel.
2. Als een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement waarop dat betrekking heeft.

3. Als meerdere amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, wordt, onverminderd het eerste en tweede lid, eerst over het meest verstrekkende amendement of subamendement gestemd.
4. Als aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de motie. De raad kan besluiten van deze volgorde af te wijken.

B

Artikel 30 komt te luiden:

Artikel 30. Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter. Deze brengt een ingediend voorstel zo spoedig mogelijk ter kennis van het college.
2. Het college kan binnen [termijn] nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.
3. Een voorstel wordt nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in het tweede lid gestelde termijn is verlopen op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dat geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.

Artikel II

Artikel 4 van de [citeertitel Verordening op de raadscommissies] komt te luiden:

Artikel 4. Samenstelling; benoeming commissievoorzitter

1. Een raadscommissie bestaat uit ten minste [...] en maximaal [...] commissieleden per fractie[, *naar evenredigheid van het aantal zetels in de raad*].
2. De commissieleden worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.
3. Zowel raadsleden als niet-raadsleden kunnen lid zijn. De artikelen 10, 11, 12 en 13 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die geen raadslid zijn.
4. De raad benoemt op voordracht van de fracties voor iedere raadscommissie ten minste één plaatsvervangend lid per fractie, die bij afwezigheid van een commissielid zitting heeft in de betreffende raadscommissie.
5. [De raad benoemt de commissievoorzitters. OF Een raadscommissie benoemt haar commissievoorzitter.]

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op [datum].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,